

2. Zrínyi Miklós

Szerző dezs

Fejtsd ki, hogyan jutott el Zrínyi főműve megírásához! Mi az eposz alapkoncepciója?

Zrínyi: magyar
barokk kiemelkedő figurája;
elsősorban politikus, hadvezér, irodalmi
munkásságát ennek a
szolgálatába
állítja (gyakorlati haszna van), és
csak akkor ír, amikor nem csatázik
nyugati
nevelés, nagy műveltség, haladó
gondolkodás

főműve:
Szigeti veszedelem
keletkezés:
1637-től Csáktornyan élt:
törökök ellen
portyázásokat indít (udvar nem
nézi jó
szemmel); megtapasztalja a harcmodorukat, felméri
erejüket; megéri benne az
összefogás gondolata (Erdélyhez
közeledik)
a mű
viszonylag korai (1645-től írja), ekkor még
szerelmi idilleket írt
saját
állításai szerint egy tél
alatt végzett, de valószínűleg 2
évig írja
1651-ben
jelenik meg, Bécsben, kisebb lírai művek
társaságában (idilliumok,
epigrammák);
kötet címe: Adriai Tengernek Syrenaia
főtéma:
dédapja, Szigetvár
védőjének hősi küzdelme a
török ellen, 1566-ban; a
históriás énekekre jellemző
téma ez
műfaj:
eposz: a magyar irodalomban új; monumentális,
mitikus, vallásos, hősi; eposzi
kellékek megjelennek (hatott rá
Homérosz, Vergilius művére konkrétan
céloz,
Tasso), bár nincs in medias res, a felvezetés
kifejezetten hosszú
barokk
vonások: következetes
kompozíció, emelkedettség,
misztikusság, konkrét események,
dolgok realiztikus ábrázolása
koncepció:
históriás
és siralmas énekek

szemléletmódja jellemzi: a dicső múlt
Isten adománya, de a
magyarok nem méltányolták,
bűnösek lettek, és most Isten az angyalaival
rászabadítja Szulejmánt
Magyarországra; Szigetvár még tiszta,
ez az utolsó
remény
főhős:
ideális hős, Krisztus katonája,
erkölcsileg tiszta, jutalma a
mártíromság
(végekifejlet előrevetítődik)
látszólagos
paradoxon: a magyarok kevesen vannak, de bátrak; a
törökök egy nagy massa; a
magyarok elpusztulnak, de mégis ők a győztesek
(erkölcsileg)
Zrínyi
beszéde tartalmazza a koncepciót: humanista
(vitészség, emberség) és
vallásos erényeket sorol; a
török tömeg legyőzhető az
erkölcsi fölényvel; utána
seregszemle: ezt alátámasztja és
realisztikusan
bemutatja a hadviselést
utolsó
összeecsapás: véletlen vezet ide (a
törökök vesztenek, de elfognak egy
postagalambot és újra támadnak); menny
és pokol összeecsapása is; szigetiek mind
hősök, csata közben hullnak el; Zrínyi
már emberfeletti, megöli a szultánt, nem
mernek hozzá közel menni, golyók
végeznek vele; a vértanúknak
megnyílik Isten
országja (Balassi-analógia: a temetetlen tetemek
lelke azonnal a mennybe kerül);
realisztikus, sokkoló képek (látszik,
hogyan az író katona volt), epikus
pátosszal
az eposz
célzattal íródott: ki lehet űzni a
törököt (sok utalás
történik a jelenének)